ÖFVERSTE STÅLHAMMAR.

Några taflor från vår storhetstid

af

C. GEORG STARBACK.

(Forts. från förra numret).

Under svårigheter af alla slag, hunger, sjukdom och köld, förblef hären liggande här midtför fiendelägret från den 11 november till den 3 december med en fiendtlig befolknig bakom sig, som på allt sätt gynnade danskarne, äfven om den icke helt och hållet gjorde gemensam sak med snapphanarne, hvilkas band svärmade i ryggen på svenskarne och borttogo tillförsel och förråd af alla slag. Man kan göra sig ett begrepp om höjden af dessa lidanden, då af sjukdom och brist endast på tåget från Helsingborg och till Käflinge-ån hären förminskats med 2,000 man. Den enda möjligheten att befria sig från detta elände var att våga ett slag, och konungen och hären ville det, men icke generalerna. Det var ett af dessa ögonblick af den högsta spänning, då man liksom känner på sig, att något viktigt är i görningen, att ett tärningskast måste afgöra allt.

Den unge konungen gick dyster, tyst, outgrundlig och sluten inom sig sjelf, misstroende alla. Men det var ej första gången, som räddningen legat i det fasta modets och den brinnande förtröstningens sköte. Och inom den kungliga hjeltens bröst arbetade under denna kalla och ogenomträngliga yta hjertats ädlaste krafter för det mål, som gäller för menniskan högst, fosterlandets räddning ur den öfverhängande faran. Hittills hade oaktadt alla hans bästa bemödanden allt gått honom emot. Flottan var slagen, de svenska besittningarne i Tyskland voro förlorade, och den danske konung Christian stod med en öfverlägsen krigshär liksom hånande midt för ingången till hjertat af hans land. Allt hvad han hade hoppats, allt hvad han satt sin förtröstan till hade slagit fel, hade svikit, och när han ur denna ödemark skådade in i framtiden, stod den der så tom, så svart och stjernlös och flämtade idel dödskyla emot honom. Ej under då, om kinden blektes och om det dystra ögat afspeglade den smärta och det svårmod, som hvilade öfver hans själ. Vanligen åhörde han under den envisaste tystnad alla framställningar, som gjordes, och icke ett drag i hans ansigte tillkännagaf hvad som föregick i hans själ, men när den föredragande slutat lade konungen handen på sitt svärdfäste och befalte sedan ofta motsatsen till hvad som blifvit tillstyrkt. En enda solglimt hade lyst igenom de tunga molnen. Det var segern vid Fullebro (Halmstad) den 17 augusti 1676. Men denna solstråle följdes af en sådan skymning, att det tycktes, som om den brutit fram, blott för att göra mörkret ännu mörkare. Men allt, såväl den yttre faran som den inre oron — allt bar kung Carl med manligt sinne och manlig styrka. Mödorna och bekymren hvilka skulle hafva trampat i stoftet en vanlig menniska, äfven hunnen utom ynglingaåren, tjenade blott att smida ut till det spänstigaste stål kraften i den kunglige ynglingens själ.

Så kom han tågande från Småland till Skåne, fast besluten oaktadt generalernes afstyrkande och oaktadt den sena årstiden att möta fienden och våga ett afgörande svärdskifte, och så stod han nu invid Käflinge-å, som flöt så djup och bred, uppsväld af höstregn, framför honom och hindrade honom från att vinna sitt hjertas önskan, strid på lif och död med den öfvermodige fienden. Emellertid förgick tiden dels under fåfänga bemödanden att finna ett öfvergångsställe, dels under afbidan på förstärkningar, hvilka ankommo, och slutligen den 29 november hade på Örtofta gård ett sammanträde egt rum hos general Ascheberg, hvilken medelade konungens beslut att påföljande natt öfvergå floden på ett funnet vadställe och våga ett fältslag. Generalerna afstyrkte; de ville invänta ytterligare förstärkning. Konungen mottog deras utlåtande med sitt vanliga iskalla lugn, och några dagar förgingo.

Det var den 3 december. Det hade börjat frysa, och det artade sig till, att vintern skulle i nödens stund blifva Carl XI:s bundsförvandt liksom den fordom varit fadrens vid Bält. En matt ljusning öfverför konungens ansikte, när han om morgonen denna dag såg ut genom sitt fönster i Benstorp, och ännu när general Ascheberg inträdde, låg ett svagt leende på konungens läppar. Han såg spörjande på generalen.

— Det vintrar upp sig! — sade denne, — och jag vill våga något, om icke ers majestät snart får sin önskan uppfyld.

— Godt! — svarade kungen, — hafven I sport något af Dahlberg?

Generalen hann icke besvara frågan, förrän den nämde inträdde. Både Ascheberg och Dahlberg voro män ur Carl Gustafs skola, och de ende i generalitetet, som delade konungens åsikter och derför af honom helst hördes.

— Ers majestät- — sade Dahlberg med glädjestrålande ögon, — står denna väderlek natten öfver, så kan ers majestät gå öfver Käflinge-å, som öfver en bro, med hären i slutna led!

Konngens blick hvilade en stund på generalen, och liksom en elektrisk gnista hoppat öfver från det ena hjertat till det andra, tändes i ögat en låga så varm och klar, att man tyckte sig se, huru inom honom isens band löstes och en sol rann upp med vårliga vindar och nyfödt lif.

— Så må jag kunna säga, som min fader en gång sade: nu få vi talas vid på god svenska, broder Christian! yttrade konungen, och tillade, under det att hans ansikte strålade af en allt lifligare glädje, "gören allt i ordning, som utan onödigt uppseende kan ske.... i natt med Guds hjelp vilja vi gripa verket an! Och nu må vi höra predikan tillsammans!"

Det var den första adventssöndagen, och konungen och de båda generalerna följdes åt att afhöra predikan af den hos konungen högt anskrifne och i synnerlig gunst stående regementspastorn vid Uplands rytteriregemente Samuel Wraenitus. Hans enkla, flärdlösa och allvarliga ord utöfvade på konungen en underbar verkan. Med hela det unga hjertats varma förhoppningar och fasta förtröstan slöt han sig till de uttalade löftena om bistånd af Honom, som ensam förmådde göra storverk med ringa ting, och det glada leendet i hans allvarliga ansigte var liksom ett vårdtecken, att svårmodets töcken vek bort för de friska flägtarne från bönhörelsens himmel.

Efter middagen gjorde konungen en ridt genom lägret, hvarvid han helsade och samtalade med mången gråhårig krigare från de stora segrarnes och eröfringarnas dagar, och sedan red han utefter elfven till Örtofta och åter tillbaka ned åt Stora Harje, der man funnit det bekvämast att verkställa öfvergången. Återkommen från denna ridt till högqvarteret, anmäldes för honom, att en löjtnant Lorentz anhöll om tillstånd att få företräde hos honom. Tillståndet gafs och den nämde löjtnanten stod snart bugande inför honom. Det var en gammal man, hvars förfallna yttre utvisade, att han i de gångna åren icke sparat sig någon lifvets njutning på samma gång som det tydligt angaf att alla de böjelser, som under hans stormiga lefnad blifvit utpreglade, lefde kvar under den bräckta ytan med hela segheten och styrkan af en lidelse, som en gång gjort sig till herre öfver stjälen.

— Ers majestät! — började han på en vink af konungen, — den nåd I hafven bevisat mig att gifva mig en, om ock underordnad anställning vid hären, i förening med den kärlek, jag af gammalt hyser för det folk och det land, som lyckliggöres af eder styrelse.... detta förmår mig att träda inför eder med en upplysning, som jag hoppas att I skolen tacka mig för, om ock den skall förorsaka edert ädla hjerta en stor smärta."

Konungen, hvars misstankar väcktes, visade tecken af både otålighet och misslynthet.

— Jag har lyckats komma en mörk väfnad på spåren, ers majestät, — fortsatte mannen, skyndande rakt på saken, — jag har gjort fältherren uppmärksam, men han vill icke lyssna till mig.... derför har jag djerfts vända mig till ers majestät.

— Utan omsväp! — sade konungen kallt och befallande. — Hvad är det, I viljen säga?

— Jag har sett hemliga bud gå mellan det danska lägret och det svenska.... jag såg det tvenne gånger vid Bårslöf, och jag har sett det här.... och jag vet nu, hvarifrån dessa hemliga bud hafva utgått....

Dörren öppnades och fältherren Simon Grundel-Helmfeldt inträdde. Han bugade sig för konungen, men studsade märkbart vid åsyynen af löjtnanten, och då han af spänningen i konungens anlete kunde sluta till hvad som föranledt besöket, tog han med ädel värma till orda, innan konungen till fullo hunit omtala, hvad som var fråga om.

— Hur underligt det än låter, Ers majestät, — sade han, — så har jag ej ett ögonblick satt tro till denna angifvelse, och jag går med mitt grå hufvud i borgen för Per Stålhammar!

— Per Stålhammar! — utropade konungen och skiftade färg i det han kastade en förkrossande blick på anklagaren.

— Värdes höra mig till slut, — sade denne, — jag har ej velat uppträda som angifvare, förrän jag hade bevisen i mina händer och nödvändigheten af skyndsamhet nu har nödgat mig att med förbigående af lagliga former vända mig omedelbart till den, som har magt att med ens kväfva det onda vid roten. Den ädle majoren skall nu i natt hafva ett hemligt möte med general Merhejm.... utan tvifvel gäller det att öfverkorsa de planer, som uppgjorts här i högkvarteret och som han känner.... brefväxlingen mellan majoren och fienden kan jag icke framlägga; den ligger väl bevarad i ett litet silfverbeslaget skrin i majorens tält.

— Och huru hafven I sjelf fått kunskap om allt detta, — sporde konungen.

— Af en ung flicka, som jag sett besöka majoren flere gånger, först vid Bårslöf och sedan här i lägret, och förliden natt såg jag henne sist komma smygande på återväg till Örtofta, der jag förut sett henne på en liten ekstock ro öfver strömmen. I natt lyckades jag gripa henne och få henne att bekänna allt.

— Hvad sägen I om allt detta? — sporde konungen och vände sig till Helmfeldt.

— Det jag hafver sagt, ers majestät-....Här råder något olyckligt missförstånd, som jag hoppas lätt skall kunna skingras, när tiden blir....

— Det är min vilja, — afbröt konungen, — att den strängaste undersökning sker!

Han vände sig bort, och ett moln af djupaste bedröfvelse öfverskuggade hans ansigte.

På kvällen utdelades lösen: "Gud hjelp oss!" och vid samma tillfälle gafs befallning, att hären skulle hålla sig färdig till uppbrott vid månens nedgång omkring klockan 2 efter midnatten. Denna befallning mottogs enligt ett samtida intyg "med otrolig lust och fröjd." De trötte kände ej mer någon trötthet, de sjuke fingo likasom nytt lif, och de släpade sig fram ur sina jordhyttor — af sådana utgjordes för köldens skull till större delen af lägret — och släpade sig fram för att ställa sig i ledet och få vara med i den efterlängtade striden.

Konungen, som tillbragt hela eftermiddagen under arbete med generalerna, gick om kvällen ut i lägret, höljd i en lång kappa och ensam så att han i mörket lätt kunde tagas för en vanlig officer. Han kom så till den plats, der Smålands ryttare hade sitt läger, och der liksom överallt, hvarest han gått fram, fyldes hans bröst af glädje vid de många omisskänneliga bevisen på en ytterligare fråga, hvem som bodde i tältet, lusten, ännu lefde kvar hos Sveriges krigare. framför major Stålhammars tält stod en lång, reslig gubbe; konungen tilltalade honom och sporde efter hans namn. Den gamle, som ej kände konungen, svarade buttert: "Städ" och på en ytterligare fråga, hvem som bodde i tältet, svarade han, att det var major Stålhammar.

Konungen studsade, och stod orörlig ett ögonblick, hvarpå han tog ett steg för att gå in i tältet. Men då lade den gamle sin hand på hans skuldra och sade:

— Stopp, min vän.... majoren tager ej emot besök vid det här laget!

Åter studsade konungen, men ville, utan afseende på ryttarens förbud fullfölja sitt uppsåt.

Städ, som fann detta allt för närgånget, tog då ett så fast tag, att konungen måste gifva sig tillkänna, hvarpå gubben drog sig tillbaka slagen, som det tycktes mera af förargelse än af häpnad. Tältet bestod af tvenne afdelningar. Den yttre var mörk, men i den inre brann ljus. Konungen gick raskt fram mot den inre tältöppningen, men der stannade han plötsligt. Han såg en gammal man ligga på knä, och omkring honom hans tvenne söner, och den gamle bad i enkla ord för kungen och om framgång i den strid, som förestod.

— Och nu pojkar, — hörde han den gamle säga, sedan bönen var slutad och han och sönerna rest sig upp, — nu, låten se, att I hafven hjerta i kroppen och styrka i armen, så kunna vi mötas med glädje, hvar det så sker här eller i himmelen!

Konungen var häftigt upprörd. Han satte handen för ögonen och störtade ut, och Städ påstod sedan, att han sett tårar glänsa i konungens ögon, när han kom ut ur tältet och vände ansigtet mot skenet från lyktan, som hängde vid den yttre tältöppningen. Vid återkomsten till Benstorp mötte konungen fältmarskalken, som stod i begrepp att gå ut, höljd i en lång kappa liksom konungen, och han meddelade denne, att han beslutat följa löjtnant Lorentz för att med egna ögon se, hvad som kunde tima, icke för att hans öfvertygelse blifvit rubbad, utan emedan han ville förekomma hvarje vrång uttydning vid den blifvande rannsakningen.

— Godt- — sade konungen, — jag följer eder,.... mina ögon hafva nu sett det, som gör, att jag sjelf vill gå i borgen för den angifnes oskuld!

Och så följdes de åt ut på fältet, der löjtnant Lorentz möttes, hvarpå de gingo ned på isen och fram mot Örtofta samt ett stycke der bortom. Månen kastade ett klart ljus öfver det snötäckta fältet.

När konungen lemnade major Stålhammars tält, märkte han icke en ung flicka, som, döljande sig i skogen, så mycket hon kunde, smög sig fram till samma tält. Äfven hon bad att få träffa majoren, sedan hon af Städ fått veta, att det var hans tält, och då hon vidare upplyst, att hon kom med bud från Peder Larsson, lät Städ henne gå in. Majoren var nu ensam och stod fullt rustad för den strid, som väntade, färdig att lemna sitt tält, då hans ögon föllo på den magra och aftärda skepnaden, som stod i tältöppningen och stirrade på honom med ett par vilda och skygga ögon, som om hon ej rätt vetat, huruvida hon skulle gå in eller icke. Hon kunde vara omkring 15 år. Majoren å sin sida såg på henne ett ögonblick med denna frågande blick, som är vanlig, då man icke rätt erinrar sig ett ansigte, som man tycker sig hafva sett förr; men slutligen uppklarnade hans minne, och han sade:

— Är det du Meta.... huru är det med din moder?

— Åh nu är det väl beställdt med henne, — svarade flickan darrande på rösten, — hon dog ett par dagar efter, sedan I kom till oss och räddade oss från hungersnöden.... och jag sjelf följde med danska hären hit till Skälshög på andra sidan ån....

— Och hvad önskar du af mig barn?

— Jag kommer med bud från Peder Larsson ....han liggér i själtåget här ute på fältet vid Örtofta och han ville tala ett ord med eder, innan han dragar hädan....Han har blifvit träffad af ett hugg i veka lifvet af en gammal fiende, som länge i hemlighet följt honom, och när jag gick förbi stället, för jag har ändrat tanke nu och håller ej längre med kung Christian, utan med kung Carl, och var derför stadd på väg hit till svenska hären, såg jag en mörk massa röra sig helt nära ett dike, och när jag kom dit, så var det eder sårade tjenare....

Flickan talade med mycken brådska, men med korta uppehåll, och när hon slutat, föll hon i gråt. Hennes besynnerliga beteende kunde icke annat än väcka majorens uppmärksamhet, och han sporde henne om orsaken. Hon sprang då fram och fattade hans hand samt sade:

— Gå icke till Peder Larsson!

— Kära barn! — sade majoren leende, — den stackars Peder Larsson måtte hafva skrämt förståndet ur hufvudet på dig-

— Ack, jag visste icke, att den man, som menade väl med min moder och mig, var densamma som major Stålhammar!

Men liksom rädd för hvad hon sagt, sprang flickan ut genom tältöppningen och försvann, innan majoren hunnit göra några vidare frågor. Han betänkte sig en stund, men han fann det så naturligt, att Peder Larsson ville träffa honom i sin dödsstund, och som det ännu var långt till midnatt, så drog han icke heller i betänkande att efterkomma den olyckliges begäran. Han gick med raska steg bort emot Benstorp, men något mordligare, och just som han gick öfver Örtofta-ån, skymtade han åter den besynnerliga flickan, som närmade sig till honom.

— En kan icke undgå sitt öde! — sade hon, och de stora ögonen tindrade så vilda mot majoren, — der borta på fältet ligger han. I skolen snart se honom, — och så utvisade hon med handen, hvartåt han skulle gå.

Han gick i den angifna riktningen ned emot Käflingeån, och der, nedhukad i ett dike, fann han verkligen Peder Larsson, som steg upp och gick honom till mötes. Vid åsynen häraf anade majoren genast, att allt ej var som det skulle, och tjenaren dröjde icke att upplysa honom om, huru allt hängde ihop.

— Blif stilla, Per, — sade han, — det minsta rop, den minsta rörelse af dig kastar konung Carl och hans här i förderfvet....Ser du der borta på andra sidan ån, huru en svart massa sakta rör sig liksom en orm vid brynet af den ljusa marken.... Det är danskt krigsfolk under general Merhejm, och det behöfves blott, att du lyfter din hand emot mig, så sker anfallet!

Majoren såg åt ån till, och för hans skarpa blick visade det sig snart, att den eländige förrädaren hade rätt, och det kändes dervid, som om ett tveeggadt svärd gått igenom hans själ. Sådan smärta, som han kände i detta ögonblick, hade han aldrig kunnat tänka skola falla på en menniskas lott. I första ögonblicket, när blodet feberhett rusade upp åt hufvudet, ville han fatta skurken om halsen och slå honom till marken, och en röst inom honom ropade, att det var hans pligt, men i samma ögonblick stod det klart för honom, att just fullgörandet af denna pligt skulle frammana en olycka vida större och förfärligare, än om han sjelf måste låta skurken gå sig ur händerna! Peder Larsson blickade på honom, märkte hans förtvifian och njöt deraf.

— Se, jag har något att säga dig, — fortsatte han, — och jag har efter mycket hufvudbry lyckats finna en plats, som förträffligt lämpar sig att låta dig känna, hvad jag en gång kände, när jag stod inför altarringen i Svenarums kyrka för att sammanviga dig och din första hustru.... Du minnes ej rätt den dagen, men jag skall hjelpa ditt minne tillrätta. Du hade lockat min åldrige fader att lemna sin rikedom åt dig, och så snärjd var han i dina garn, att när jag lyckades förhindra detta, kom han in i kyrkan ....in i kyrkan midt för altaret och uttalade öfver mig i allt folkets åsyn sin förbannelse.... Allt det der står skrifvet med bokstäfver af eld i min själ, och ju mera det gått utför med mig, desto mera hafva dessa minnen stigit upp och öfvervunnit mig, och jag har i åratal rufvat på en hämd, som skulle kunna uppväga mina lidanden, och så småningom har jag lagt maska till maska i denna väfnad, tills jag nu ändtligen fått den färdig.... Och nu är du bunden till brottet, du liksom jag.... du skall aldrig mera bära ditt hufvud högt ibland män.... du skall dömas och dö som en förädare, och för att du må i fullt mått dricka din kalk i botten, så kan du i sista stund tänka derpå, att jag, rike Lars' son då kommit till makt och ära.... jag bär på mig konung Christians bref, som gör mig till herre öfver den rikaste socken i Skåne.... men se dig nu litet om, ser du de der mörka skuggorna der borta vid Örtofta? Jag skall säga dig hvilka de äro?.... Kung Carl sjelf och fältmarskalken stå der och se dig tala med mig, och de hafva förut sett mig komma från fiendelägret och veta, att jag är en spion.... Jag menar, att jag tänkt ut min sak, så att den icke behöfver tänkas om!

Så talade Peder Larsson, och tonen i hans röst liksom hela hans hållning tillkännagåfvo, huru han frossade af njutning vid åsynen af de förfärliga kval, som han beredt sin fiende. Men ytterligheten af illslughet, det hemska djup af menniskoförakt, som uttalade sig i den genomförda planen hade en motsatt verkan, än som han åsyftat. Per Stålhammar återvann herraväldet öfver sig sjelf och hans flammande blick förödmjukade den lede ränksmidaren. Han hade knappast tankar för annat, än huru han skulle förekomma den plan, som utan tvifvel var uppgjord mellan Peder Larsson och fienden, att under natten öfverraska det svenska lägret.

—Arme Peder, — sade han, när denne slutat, — huru fattig du står framför mig.... dina beräkningar hafva slagit väl ut, men du har glömt en viktig sak, den nemligen, att det finnes en dom, som är högre än själfva konungens ....inför det domarbordet står du dig slätt med all din klyftighet och din snöda vinning.... I mina ögon är du redan drabbad af denna dom, och din faders förbannelse har burit förfärlig frukt. Du lärer väl veta sjelf, att hvad du vill hämnas på mig är en lögn, och att du vet, derom talar ditt försök att likt Kain, sedan han mördat sin broder, sticka dig undan den evige hämnarens röst i ditt samvete!

Ett hånlöje krusade Peder Larssons läpp, och han slog ned ögonen. Men dervid ryckte han till som om han fattats af en plötslig förskräckelse. Och på några famnars afstånd reste sig ur diket en mörk skugga, som rusade framåt med förtviflad fart och höll en bössa lyftad i höjden.

— Nu är din timme slagen, du lede förrädare! — ropade en grof stämma.

Allt tilldrog sig tankesnabbt, och majoren såg Peder Larsson med hast fly utåt fältet i hack och häl följd af en groflemad man, som dykt upp liksom ur jorden. Ögonblicket derefter såg han ännu en skugga ila förbi sig utåt fältet. Det var Metta, och hon skrattade vildt och hemskt, när hon sprang förbi honom.

(Fortsättning).

SVENSK-AMERIKANSKA

Hönsboken

Handledning i skötseln af Höns, Ankor, Gäss, Kalkoner, Pärlhöns etc. Utarbetad efter senaste och tillförlitligaste amerikanska metoder. Med 72 illustrationer.

INNEHÅLL: 1sta Afd.: Inledning —Hönsfåglarne—Hönsgården—Hönsens utfodring och skötsel—Hönsäggens näringsvärde—Konservering af ägg — Att bereda slakthöns för marknaden—Hönsens sjukdomar. 2dra Afd.: Ankor—Anksköts el—Gäss—Gässköts eln—Kalkoner—Pärlhönan och Påfågeln.

Pris, häftad, 40 Cents.

Portofritt tillsändt mot insändandet af beloppet.

C. Rasmussen Publ. Co.,

720-724 So. 4th Street, Minneapolis, Minn.

Canadas Nordvest.

HOMESTEAD LAGEN

Alla sectioner med jemna nummer af Kronolanden i Manitoba och Nordvest Territorierna, undantagandes 8 och 26, hvilka ej äro upplåtna för homestead eller reserverade som ved-lotter för settlarne eller för andra ändamål, kunna upptagas som homestead af hvilken person som helst, som är ensam hufvud för en familj, samt hvarje mansperson, som fyllt 18 år, till storleken af ett kvartsection å 160 acres, mer eller mindre.

Anmälan för tillträde.

Anmälan göres personligen på landkontoret i det distrikt, der landet är beläget, eller om homestead-tagaren så önskar, må han på begäran hos "The Minister of the Interior, Ottawa", "Commissioner of Immigration, Winnipeg", eller till det respektiva lokala landkontoret erhålla rättighet att låta ett ombud uttaga tillträdesbeviset för honom. En afgift af $10.00 erläggas för för tillträde.

Homestead Skyldigheter.

Under den nuvarande homestead-lagen skall skyldigheterna fullbordas på följande sätt, namligen: —

1) Genom att minst sex månader bygga och bo på landet hvarje år under en termin af minst tre år.

2) Om fadern (eller modren om mannen är död) till en person, som är berättigad att upptaga homestead, bor på en farm i grannskapet af det homestead, som af sådan person upptagits, uppfylles, fastskyldigheten under den tiden före patentets erhållande af sådan person genom att vara bosatt hos sin fader eller moder.

3) Om en nybyggare har erhållit patent på sitt första homestead, eller Certificat för utförandet af sådant patent attesterat af i den ordning, som föreskrifves i Dominion Lands Act, samt erhållit tillstånd för ett andra homestead, uppfylles skyldigheten under tiden före patentets erhållande genom att vara bosatt på sitt första homestead.

4) Om nybyggaren har sin permanenta bostad på farm, som egés af honom i grannskapet af hans homestead, uppfylles bofastskyldigheten genom att vara bosatt uppå nämnda farm.

"Grannskap" i det föregående betyder antingen samma township eller ett dermed sammanhängande.

Homesteadtagare, som vill tillgodogöra sig förmånerna af bestämmelserna 2, 3 och 4, måste odla minst 30 acres eller hålla minst 20 kreatur jemte erforderliga stallbyggnader, samt dessutom hafva 80 acres ordentligt inhägnade.

Hvarje homesteadtagare, som brister i att fullgöra homesteadlagens skyldigheter, riskerar att få sitt homestead annullerat och öppnat för nytt tillträde.

Begäran om patent

kan inlemnas vid slutet af de tre åren till den lokala land agenten, underagenten eller homestead-inspektören. Innan denna begäran insändes, måste settlaren gifva sex månaders skriftlig notis till "the Commissioner of Dominion Lands", Ottawa, att han ämnar uttaga patent.

Underrättelser.

Nyanlända invandrare erhålla på immigrantkontoret i Winnipeg eller Dominion Land kontoret i Manitoba och Nordvest Territorierna underrättelser om det land, som är öppet för tillträde, och från tjenstemännen, kostnadsfria råd och upplysningar samt hjelp för att tillförsäkra sig ett passande stycke land; samt klara underrättelser med afseende på land, skogs-, kol- och minerallagarne såväl som kronolanden i jernvägsbältet i British Columbia, erhållas på begäran hos "The Secretary of the Department of the Interior", Ottawa, "The Commissioner of Immigration", Winnipeg, Man., eller till någon Dominion Lands agent i Manitoba.

W. W. Cory

Vice Inrikesminister.

N. B. — Utom dessa frihemman, till hvilka ofvanstående förordning hänför, finnas tusentals acres af bördigt land tulgängliga för arrende eller köp från jernvägarna eller andra firmor.